

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی

www.rooznamehsaba.com

rooznamehsaba

تهران خیابان آیت الله مدنی کوچه خجسته منش پلاک ۵
تلفن: ۶۰۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

خوانش فرهنگ ایران در کارنامه جمشیدمشایخی

سریال به ایفای نقش اصلی سریال یعنی رضا خوشنویس و رضاتفنگچی پرداخت. بازی جمشیدمشایخی در نقش انسان‌های بی‌رحم و همچنین نقش‌های تاریخی تشنگر از جنس بازی او در نقش‌های متفاوت این دوره بود. اما دهه ۶۰ برای مشایخی دوره‌ای دیگر بود، که توانست در هر کدام از نقش‌ها بازی‌هایش اسطوره‌ای از نقش را در ذهن مخاطب رقم بزند، از فیلم‌های شاخص آن دوره کمال الملک در سال (۱۳۶۲) است که در آن نقاشی را با آفرینی کرد که گویی در دل تاریخ با همین سکنات زیسته، ما با شنیدن نام کمال الملک، پیش از آن که به یاد پرتره نقاش بیفتیم، تصویر مشایخی را در ویرین ذهن حاضر می‌بینیم. جمشیدمشایخی، در سال ۱۳۶۳، برای بازی در دو فیلم گل‌های داوودی و کمال الملک، برنده سیمرغ باورین بهترین بازیگر نقش اول مرد از جشنواره فیلم فجر شد. در دهه ۷۰ خانه‌ای روی آب (سال ۱۳۸۰) و یک بوس کوچولو (سال ۱۳۸۴) از بهمن فرمان‌آرا و جرم (سال ۱۳۸۹) اثر مسعود کیمیایی آخرین کارهای شاخصی است که جمشیدمشایخی در آن به ایفای نقش پرداخت. در کارنامه بازیگری او، نقش‌های کم ارزش و گاه بی ارزش نیز هست که به گفته خود، پذیرفتن آن نقش‌ها را برای کمک به کارگردان‌ها قبول می‌کرد؛ هر چند که به کارنامه بازیگری اش لطمه وارد نشود. مشایخی در سال ۱۳۹۳ به عنوان سفیر سلامت چشم و بینایی و در سال ۹۴ به عنوان سفیر سلامت از سوی وزارت بهداشت و دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تهران معرفی و به وی تندیس سلامت اهدا شد. وی برگزیده ششمین دوره همایش چهارم‌های ملنگار و یکی از تماشاخانه‌های تئاتر خاوران تهران به نام اوست جمشیدمشایخی دل‌داهه مفاخر و فرهنگ این سرزمین بود، فرهنگی که گستره وسیعی از ادبیات، نمایش، موسیقی و تاریخ بلمستلی ایران را شامل می‌شد، او برای ادای دین به این مجموعه بی‌حد و حصر به سهم خود تلاش کرد. فروردین ماه ۱۳۹۸ سیل بی‌سابقه و مرگبار بخش‌های مختلفی از کشور را درگیر کرد که تلفات جانی و مالی بر جای گذاشت و یکی از بی‌سابقه‌ترین سیل‌های ۱۰۰ سال اخیر ایران را در بر گرفت. جمشیدمشایخی در همین روزها بعد از نیم‌قرن خاطر سازی برای نسل‌های مختلف و تملک‌گران هنرهای نمایشی از بیمارستان عرفان تهران، واقع در سعادت آباد، در سن ۸۴ سالگی به آسمان سفر کرد. او هنرمندی از جنس آب از خطه تکابین بود که گویا آب او را با خود برد. مشایخی خالق شخصیت‌های بسیاری بود که امروز هر کدام به بخشی از تجربه تصویری ما تبدیل شده است. بر لستی تو از صلت کدام قصیده‌ای...

سمیه خاتونی - طلایه صبحی بود که از ششم آذرماه سال ۱۳۱۳ در منطقه پارچین تهران طلوع کرد. و در آسمان هنری ایران قد بر فراشت، جمشیدمشایخی با نقش‌هایش آئینه‌ای تمام‌قد از دور‌های مختلف فرهنگی و هنری ایران را به نمایش گذاشت. او به دنبال آرزوهایش تحصیلات خود را در رشته تئاتر تمام‌گذاشت و با بازی‌های درخشان در بدنه سینما و تئاتر ایران نشان درجه یک فرهنگ و هنر را از آن خود کرد. مشایخی با گیتی زئوفی دختر عمه‌اش ازدواج کرد و سه فرزند به نام‌های نادر، نغمه و سام حاصل این ازدواج است. نادر، رهبر ارکستر تهران، در اتریش موسیقی خواند و ارکسترهای مختلفی را رهبری کرد. فرزندان مشایخی و انتظمی، هر دو از بهترین آهنگسازان ایران هستند. شاید وجه تشابه بهترین بازیگران سینمای ایران همین باشد. مشایخی سال (۱۳۳۶) به استخدام اداره تازه تأسیس هنرهای دراماتیک درآمد و به عنوان بازیگر با ایفای نقش در فیلم کوتاه جلدمار از هژیر داریوش به همراه فخری خوروش جلوی دوربین رفت. دهه ۴۰ برای او سه تجربه مهم سینمایی را به همراه داشت. خشت و آئینه به کارگردانی ابراهیم گلستان (سال ۱۳۴۴)، قیصر به کارگردانی مسعود کیمیایی (سال ۱۳۴۸) و گاو ساخته داریوش مهرجویی (سال ۱۳۴۸) نام مشایخی را به عنوان بازیگر سینما برای اهالی هنر و مخاطبان سینما آشنا کرد. از نمایش‌های مهم او در این دهه بازی در نقش بزرگ آقا در نمایش میراث اثر بهرام بیضایی در آذرماه ۱۳۴۶ بود. دهه ۵۰ نمایشی از اوج‌گیری جمشیدمشایخی در نقش‌های بدیع است. فیلم‌های که در تاریخ سینمای هنری ایران ثبت شدند. فیلم‌شازده احتجاب به کارگردانی بهمن فرمان‌آرا در سال (۱۳۵۳)، ساخته شد. مشایخی در این فیلم، نقش شازده‌ای از آخرین بازماندگان خلدان قاجار را بازی می‌کند که به سل موروثی مبتلاست و دست آخر مراد قاصد مرگ، در لته‌ای برای شازده خبر مرگ خود شازده را می‌آورد، این فیلم در جشنواره کن به نمایش درآمد. و از فیلم‌هایی است که مشایخی از آن به عنوان بهترین فیلم خود یاد می‌کند. سوت دلان اثری بود که در اواسط این دهه فرصت همکاری مجدد با حتمی را برای مشایخی فراهم کرد. حالا علاقه‌مندان سینما، خان‌دایی قیصر و شازده فخری را در کنار حبیب آقای ظروفچی سوت دلان می‌گذاشتند و به ظرفیت لعطاف مشایخی در عرصه بازیگری بیشتر پی می‌بردند. مهم‌ترین اتفاق در عرصه سریال‌سازی در تاویز یون نیز در این دهه با ساخت سریال ماندگار هزار دستان محقق شد. مشایخی در این

خوشا نظر بازی که تو آغاز می کنی

به راستی از صلت کدام قصیده‌ای/ کلام از نگاه تو شکل می‌بندد/ نگاه از صدای تو ایمن می‌شود/ خوشا نظر بازی که تو آغاز می کنی. جمشیدمشایخی از جنس آب بود. روان و سیال، جاری و ساری، نغمه‌اش جاودان. هنرمندی افلاکی و خاکی، که هر موی سپیدش یک دنیا تجربه را با خود داشت. برگ زرینی از تاریخ هنر کهن ایران زمین، که ریشه‌اش در فرهنگ و هنر ایران چنان استوار است که در آئینه ذهن هر ایرانی امتداد یافته است. او از تئاتر آمد، مادر همه هنرهای نمایشی و چون پیچکی سبز صدای همه ملت ایران در قلب دوربین شد. او در کنار داوود رشیدی، عزت‌الله انتظامی، علی نصیریان، و محمدعلی کشاورز به عنوان پنج بازیگری شناخته می‌شدند که تر از می مشخص داشتند. علی حاتمی سینماگر مولف ایرانی، فیلم‌سازی است که به عنوان رشته‌انصل این پنج بازیگر شناخته می‌شد. هنرمندی که در تئاتر متولد شده بودند و تعریف تازه‌ای از دنیای بازیگری را به یادگار گذاشتند. آن‌ها نه جزو آن دسته از بازیگرانی بودند که ستاره لقب می‌گرفتند و نه جزو بازیگرانی بودند که بی هیچ شمایی صحنه را برای یک تازی ستاره فیلم‌های فارسی آماده می‌کردند. آن‌ها وزنه خود را در لنت دوربین داشتند و عیار بازیگران نقش اول را به چالش می‌کشیدند. جمشیدمشایخی را نمی‌دانیم به کدام فیلم منتسب کنیم که خاطر ه ساز نشده باشد، او شازده است یا رضاتفنگچی که خوش نویسی می‌کرد، یا پدر بزرگی که تصویرش روی پرده سینما با نسل من آغاز شد، چقدر حس اینکه در نسلی تنفس کرده‌ام که روی پرده سینمایش، سیمای از چهره هر خطوط مشایخی با موه‌های سپید نقش می‌شد زی‌بست، فیلم پدر بزرگ که با آن احترام به موی سپید در نسل ما نهادینه شد. جمشید اما محدود به یک نسل نمی‌شد، او خاطر ه ساز چندین نسل است، و ایران را به ماتشان داد. با نقش‌های ماندگار در فیلم‌های که ورق به ورق فرهنگ علمه و فولکلور ایران را به نمایش می‌گذاشت، انگار پر بیراه نیست که اگر به کسی که می‌خواهد فرهنگ مردم ایران را بشناسد بگوئیم کارنامه بازیگری جمشید برای خوانش فرهنگ ایران کفایت.

شما معتبر هستید شماره معتبر بخرید

فروش ویژه شماره‌های خاص اعتباری و دائمی تا ۴۰٪ تخفیف

از طریق shop.mci.ir و تمامی مراکز فروش و خدمات همراه اول

www.mci.ir